

ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายงานแนวโน้มธุรกิจภาคเหนือ
ไตรมาส 3 ปี 2555

โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

รายงานแนวโน้มธุรกิจภาคเหนือไตรมาส 3 ปี 2555

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลภาวะธุรกิจและเศรษฐกิจที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจสาขาต่างๆ ในภาคเหนือ ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทยและไม่ได้สะท้อนความเห็นของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง ธนาคารใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบกับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในการวิเคราะห์และประเมินภาวะเศรษฐกิจ

คาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจภาคเหนือโดยรวมในไตรมาส 3 ปี 2555 เศรษฐกิจยังมีแนวโน้มขยายตัว โดยเฉพาะภาคอุปโภคบริโภค การค้าชายแดน อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง รวมถึงการลงทุนภาคเอกชน โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากรายได้ภาคเกษตรกรรมที่อยู่ในเกณฑ์ดี การปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ นโยบายกระตุ้นการใช้จ่ายและการลงทุนของภาครัฐ ภาวะการเงินผ่อนคลาย รวมทั้งการปรับตัวของผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและปรับลดต้นทุนการผลิต อย่างไรก็ตาม การส่งออกของภาคเหนือเริ่มได้รับผลกระทบชัดเจนมากขึ้นจากปัญหาเศรษฐกิจยุโรป โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอและหัตถอุตสาหกรรม

- **ภาคอุตสาหกรรม :** วิกฤติเศรษฐกิจยุโรปส่งผลกระทบต่อหลายอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตและส่งออกของภาคเหนือ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอและหัตถอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม หลายธุรกิจยังมีแนวโน้มขยายตัว เช่น อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ใน Smartphone และ Tablet เกษตรแปรรูป เซรามิกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ผู้ประกอบการปรับตัวโดยเพิ่มช่องทางจำหน่ายในประเทศและตลาดส่งออกใหม่เพิ่มขึ้น
- **การค้าและการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน :** อุปสงค์ภายในประเทศมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง จากรายได้ภาคเกษตรกรรมที่อยู่ในเกณฑ์ดี มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ รวมทั้งการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ขณะที่การค้าชายแดนได้รับอานิสงค์จากนโยบายการเปิดประเทศและส่งเสริมการค้าการลงทุนของพม่า อย่างไรก็ตาม เริ่มพบสัญญาณการชะลอตัว/ระมัดระวังการใช้จ่ายของประชาชนจากห้างสรรพสินค้าท้องถิ่นในภาคเหนือตอนล่าง
- **ภาคบริการ :** ธุรกิจโรงแรมได้รับผลกระทบจากนักท่องเที่ยวยุโรปลดลง แต่นักท่องเที่ยวจากเอเชียเพิ่มขึ้นและมีรายได้เข้ามาชดเชยบางส่วน นอกจากนี้ ยังได้อานิสงค์จากการเร่งจัดประชุมสัมมนาของหน่วยงานภาครัฐก่อนสิ้นปีงบประมาณ
- **ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง :** ยังมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องจากการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างเพื่อที่อยู่อาศัยทั้งแนวราบและแนวดิ่ง และเพื่อการค้าเชิงพาณิชย์ โดยมีปัจจัยหนุนเชิงบวกหลายประการทั้งความต้องการที่อยู่อาศัยและลงทุนของภาคเอกชน รวมถึงมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายและลงทุนของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นมาก สร้างความกังวลต่อการเกิดภาวะ Over supply ในอนาคต จากสัญญาณโครงการบ้านจัดสรรบางแห่งปิดโครงการได้ช้าลง ราคาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างปรับสูงขึ้นมาก และการแข่งขันที่เริ่มเข้มข้นขึ้น
- **การลงทุน :** ธุรกิจที่สำรวจหลายแห่งมีแผนลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ/ขยายกำลังการผลิต ลดต้นทุนดำเนินงาน และขยายโอกาสทางธุรกิจ โดยมีการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัยมากขึ้น
- **ต้นทุนและการปรับราคาขาย :** ธุรกิจที่สำรวจทุกรายมีต้นทุนโดยรวมเพิ่มขึ้น การส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาทำได้จำกัด โดยธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงหรือเป็นสินค้าไม่จำเป็นส่งผ่านต้นทุนได้เพียงบางส่วน ในขณะที่สินค้าจำเป็น สินค้าคงทน และสินค้า IT บางประเภทสามารถส่งผ่านต้นทุนได้ค่อนข้างมาก
- **แรงงาน :** ธุรกิจส่วนใหญ่มีความกังวลต่อภาวะแรงงานตึงตัว ขาดฝีมือและทักษะ และการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและเล็ก ทำให้อุตสาหกรรมบางประเภทขยายตัวต่ำกว่าเป้าหมาย แรงงานบางส่วนที่มีการศึกษาสูงขึ้นเลือกงาน หลายธุรกิจปรับตัวโดยลงทุนซื้อเครื่องจักรเพิ่มเติม และจ่ายค่าแรงเป็นรายชิ้นหรือจ้างเหมา ทั้งนี้ การปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาทในต้นปี 2556 สร้างความกังวลให้กับผู้ประกอบการค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันก็อาจเป็นแรงจูงใจให้แรงงานคืนถิ่นมากขึ้น

ผลการสำรวจข้อมูลคาดการณ์ภาวะธุรกิจจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจและองค์กรธุรกิจต่างๆ ในภาคเหนือ จำนวน 89 ราย ช่วงไตรมาส 3 ปี 2555 และแนวโน้มในระยะต่อไป สรุปได้ดังนี้

ภาคอุตสาหกรรม

ไตรมาส 3 ปี 2555 วิฤติเศรษฐกิจยุโรป ส่งผลกระทบชัดเจนขึ้นต่อหลายอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออกของภาคเหนือ โดยเฉพาะกลุ่มเซรามิคประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร หัตถอุตสาหกรรมประเภทกระดาษ สิ่งทอ/เสื้อผ้าสำเร็จรูป และเครื่องประดับ อย่างไรก็ตาม ภาวะอุตสาหกรรมโดยรวมยังมีการขยายตัว โดยหลายธุรกิจยังมีแนวโน้มขยายตัวในระยะต่อไป ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เกษตรแปรรูป เซรามิคที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ทั้งนี้ผู้ประกอบการได้ปรับตัวโดยเพิ่มช่องทางจำหน่ายในประเทศและหาตลาดส่งออกใหม่เพิ่มขึ้น

- **อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมหนัก** : เริ่มได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจในยุโรปชัดเจนขึ้น ส่งผลให้คำสั่งซื้อชะลอตัว ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ประเภท Cable assembly และ Plastic injection คาดว่ายอดจำหน่ายชะลอตัวตามความต้องการที่ลดลง ขณะที่อุตสาหกรรมหนักประเภทโรงถลุงสังกะสี ยอดจำหน่ายค่อนข้างทรงตัวตามการผลิตรถยนต์ที่ปรับดีขึ้นจากช่วงน้ำท่วมปลายปีก่อน แต่ราคาจำหน่ายอยู่ในระดับต่ำจากแรงกดดันของวิกฤติยุโรป อย่างไรก็ตาม ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในกล้องถ่ายภาพสูง ในเครื่อง Smartphone และ Tablet และ Printed circuit board (PCB) ความต้องการยังอยู่ในเกณฑ์ดี และมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง

- **อุตสาหกรรมเซรามิค** : โดยรวมอยู่ในภาวะซบเซา ตามคำสั่งซื้อที่ลดลงจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลักทั้งยุโรปและอเมริกา ประกอบกับต้นทุนการผลิตหลักทั้งค่าเชื้อเพลิงเผาไหม้และค่าจ้างแรงงานมีราคาสูงขึ้นมาก แต่การขอปรับราคาสินค้าทำได้จำกัด อย่างไรก็ตาม ประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารและของตกแต่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และ/หรือมีสัญลักษณ์รับจ้างผลิตให้กับสินค้า Brand name รวมถึงเครื่องเคลือบเคลือบเคลือบ ผลิตภัณฑ์มีการออกแบบที่ทันสมัย ตอบสนองความต้องการของลูกค้าซึ่งเป็นกลุ่มตลาดบนได้ดี สามารถตั้งราคาได้สูงขึ้น นอกจากนั้น ยังได้รับอานิสงค์จากการขยายศูนย์กระจายสินค้าของคู่ค้า รวมทั้งได้ประโยชน์จากนโยบาย Anti-dumping ที่สินค้าจีนส่งเข้าไปขายในยุโรปต้องจ่ายภาษีในอัตราสูง ธุรกิจมีคู่แข่งขึ้นน้อยราย ทำให้ยอดคำสั่งซื้อปรับตัวดีขึ้น ขณะที่ตลาดในประเทศ เริ่มเข้าสู่ฤดูกาลท่องเที่ยวของภาคเหนือและสถานการณ์การเมืองในประเทศไม่เกิดความรุนแรงส่งผลให้นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติเดินทางเข้ามาในพื้นที่และซื้อสินค้ามากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน คาดว่ายอดจำหน่ายช่วงที่เหลือของปีน่าจะยังมีการขยายตัว

- **อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป** : ยังคงเติบโตและมีแนวโน้มขยายตัว โดยเฉพาะตลาดเอเชียและญี่ปุ่น ประเภทผักและผลไม้แปรรูป แนวโน้มในช่วงที่เหลือของปีคาดว่าเพิ่มขึ้นหากไม่มีปัจจัยเสี่ยงจากสภาพดินฟ้าอากาศที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตวัตถุดิบ ประเภทข้าวโพดหวานและข้าวโพดฝักอ่อน ขยายตัวตามความต้องการที่มีอย่างต่อเนื่อง และการเพิ่มสต็อกไว้ขายช่วงนอกฤดูกาล รวมทั้งได้รับผลบวกจากปัญหาผลผลิตข้าวโพดที่อเมริกาประสบภัยแล้งและเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ทำให้ลูกค้าหันมาสั่งซื้อจากไทยซึ่งมีราคาถูกกว่า อย่างไรก็ตาม กิจกรรมมีความกังวลกับปัญหาวัตถุดิบขาดแคลนในบางช่วงจากการแย่งซื้อวัตถุดิบ ประเภทแปรรูปมันสำปะหลัง มีแนวโน้มขยายตัวตามผลผลิตที่เพิ่มขึ้น จากการส่งเสริมให้

เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก นอกจากนั้นกิจการยังมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และ/หรือเป็นผลพลอยได้จากมันสำปะหลัง

- **อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป** : มีแนวโน้มลดลง แม้มีคำสั่งซื้อล่วงหน้าถึงเดือน ธันวาคมแต่ปริมาณการสั่งซื้อไม่มาก ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจยุโรป ภาวะการแข่งขัน การขาดแคลนแรงงาน ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนจากลูกค้าในยุโรปบางรายขอขยายระยะเวลาชำระเงิน รวมทั้งต้นทุนค่าวัตถุดิบและแรงงานที่สูงขึ้น ทำให้ธุรกิจบางแห่งประสบภาวะขาดทุน ต้องลดขนาดกิจการและ/หรือประกาศขายโรงงาน หลายธุรกิจส่งออก เช่น *ธุรกิจผลิตและส่งออกชุดชั้นในสตรี ผ้าลูกไม้สำหรับชุดชั้นในสตรี เสื้อผ้าสำเร็จรูปทั่วไปและ design พิเศษ รวมถึงประเภทใหม่พรม (รวมทั้งประเภทที่ถักทอด้วยมือ) และประเภทผ้าลูกฟูก* มียอดคำสั่งซื้อและการผลิตลดลง คำสั่งซื้อจากเอเชียโดยเฉพาะฮ่องกงและมาเก๊า ช่วยชดเชยคำสั่งซื้อของยุโรปที่ลดลงได้บางส่วน ขณะที่ตลาดในประเทศทำได้ยากเนื่องจากสินค้ามีราคาสูงกว่าคู่แข่งอย่างกัมพูชา ยกเว้นสินค้า brand name ที่ความต้องการยังมีต่อเนื่อง แต่ไม่สามารถผลิตรองรับคำสั่งซื้อได้เต็มจำนวนจากภาวะการขาดแคลนแรงงาน ทั้งนี้ นโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาททั่วประเทศในต้นปีหน้า รวมถึงความคาดหวังสิทธิประโยชน์ทางภาษี (GSP) ของยุโรปจากการลงทุนในประเทศ CLMV เป็นปัจจัยกดดัน/สนับสนุนให้ขยายการลงทุนหรือย้ายฐานการผลิตไปตั้งโรงงานแห่งใหม่ที่กัมพูชา ธุรกิจปรับตัวโดยงดการทำ OT

- **อุตสาหกรรมเครื่องประดับอัญมณี** : ยอดจำหน่ายมีแนวโน้มลดลงจากวิกฤตยุโรปทำให้บริษัทแม่ต้องลดสต็อกสินค้าลง อีกทั้งคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้าอื่น เช่น ฝรั่งเศสก็ลดลงด้วย ขณะที่การรุกตลาดเอเชียยังไม่สามารถชดเชยคำสั่งซื้อที่ลดลงของตลาดยุโรปได้มากนัก

- **อุตสาหกรรมของเล่นจากไม้** : ครึ่งปีหลังคาดว่ายอดจำหน่ายน่าจะสามารถปรับตัวเพิ่มขึ้นเทียบกับครึ่งปีแรกที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจยุโรป จากความพยายามของผู้ประกอบการที่ออกงานแสดงสินค้ามากขึ้นทั้งที่สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อิสราเอล และญี่ปุ่น และมีคำสั่งซื้อล่วงหน้าจำนวนหนึ่งสำหรับสินค้าที่เตรียมไว้จำหน่ายในเทศกาลคริสต์มาส

- **หัตถอุตสาหกรรม** : ส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลงหรือทรงตัวจากวิกฤตเศรษฐกิจยุโรป โดย *ประเภทกระดาษสา* ยอดจำหน่ายลดลง ผู้ประกอบการปรับตัวโดยการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสนองความต้องการของลูกค้าในประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่ *วัตถุดิบปอสาขาดแคลนและต้องนำเข้าจากลาวทดแทน* ส่งผลให้ต้นทุนวัตถุดิบสูงขึ้นร้อยละ 60 แต่การปรับราคาทำได้จำกัด *ประเภทอุปกรณ์ตกแต่งบ้านที่ทำจากผ้าและเครื่องใช้ประเภทเมลามีน* ยอดจำหน่ายมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 20 ธุรกิจมีความเสี่ยงจากการมีคู่ค้าน้อยรายและปรับตัวโดยเพิ่มช่องทางการขายปลีกในประเทศและหาตลาดส่งออกใหม่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดี *สินค้าเครื่องหอมและถุงเครื่องหอม* ยอดจำหน่ายขยายตัวจากลูกค้ากลุ่ม Trader ที่นำไปทำการส่งออก รวมทั้งยังมีคำสั่งซื้อจากลูกค้าในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และ *สินค้าหัตถกรรมชาวเขา (สนับสนุนโดยองค์กรผู้เผยแพร่คริสต์ศาสนา)* ครึ่งปีหลัง ยังคาดว่ายอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่ฤดูกาลท่องเที่ยวปลายปี

การค้าและอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

ไตรมาส 3 การค้าและอุปโภคบริโภคภาคเอกชนมีแนวโน้มขยายตัว โดยในประเทศรายได้ภาคเกษตรอยู่ในเกณฑ์ดี มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ รวมทั้งการปรับเงินเดือนข้าราชการ และการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ส่งผลให้การใช้จ่ายในสินค้าพื้นฐานที่จำเป็นต่อการครองชีพ สินค้าคงทนและ IT

ขยายตัว เช่นเดียวกับการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับอานิสงค์และปัจจัยสนับสนุนจากการเปิดด้านการค้าและการเปิดเสรีให้มีการซื้อขายสินค้าไม่จำเป็นมากขึ้นของพม่า อย่างไรก็ตาม ในภาคเหนือตอนล่างตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงปัจจุบันเริ่มเห็นสัญญาณชะลอการใช้จ่ายในห้างสรรพสินค้าท้องถิ่น เนื่องจากผู้บริโภคเริ่มระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น

- **ธุรกิจจำหน่ายรถยนต์ / รถจักรยานยนต์** : ภาชนะน้ำท่วมส่งผลให้มีรถยนต์ค้างส่งมอบและยอดจองสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงแรงสนับสนุนของมาตรการคืนภาษีสรรพสามิตรถยนต์คันแรก รายได้เกษตรกรอยู่ในเกณฑ์ดีจากนโยบายรับจำนำพืชผลเกษตรของภาครัฐ การปรับเงินเดือนข้าราชการ และการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ โดยเฉพาะรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ที่แม้จะสิ้นสุดโครงการรถยนต์ฯ ของทางการ แต่ยังมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง จากความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการก่อสร้างและลงทุนในช่วงเวลาเชื่อมต่อการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ขณะที่ความต้องการรถจักรยานยนต์ยังอยู่ในเกณฑ์ดี จากความต้องการของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่รวมถึงส่งออกผ่านชายแดนไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตาม บริษัทลิสซึ่งเริ่มระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่ใช้สิทธินโยบายรถยนต์คันแรก เนื่องจากเริ่มเห็นสัญญาณการชำระหนี้ล่าช้า

- **ธุรกิจห้างสรรพสินค้าและ Modern trade** : สาขาห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ยังสามารถเพิ่มยอดจำหน่ายขึ้นในทุกกลุ่มสินค้า จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายอย่างต่อเนื่อง สำหรับครึ่งปีหลังคาดว่า ยอดจำหน่ายจะขยายตัวต่อเนื่องจากกำลังซื้อของเกษตรกรและผู้บริโภคอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม ห้างฯท้องถิ่นในภาคเหนือตอนล่างตั้งแต่เดือนกรกฎาคมจนถึงปัจจุบันเริ่มเห็นสัญญาณยอดขายชะลอตัว

- **ธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้า** : คาดว่าจะขยายตัวดีในกลุ่มสินค้า IT ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น Smart phone และ Tablet เป็นต้น สำหรับกลุ่มเครื่องคอมพิวเตอร์และกล้องดิจิทัลยอดจำหน่ายลดลง

- **ธุรกิจค้าชายแดนสินค้าอุปโภคบริโภค** : ยอดจำหน่ายขยายตัวในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะสินค้าประเภทเบียร์และเครื่องดื่มชูกำลัง ผลจากบรรยากาศการเมืองภายในประเทศพม่าและการค้าชายแดนที่ปรับดีขึ้น รวมถึงความนิยมสินค้าไทยของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน แนวโน้มช่วงครึ่งปีหลังคาดว่า ยอดจำหน่ายจะขยายตัวต่อเนื่อง หากไม่มีปัจจัยเสี่ยงจากปัญหาทางการเมืองและภัยธรรมชาติ

ภาคบริการ

ไตรมาส 3 ปี 2555 ธุรกิจโรงแรมและบริการยังสามารถรักษาอัตราการเติบโตให้อยู่ในเกณฑ์ดี แม้จะได้รับผลกระทบจากนักท่องเที่ยวยุโรปที่ลดลง อย่างไรก็ตาม อานิสงค์จากการจัดอันดับให้ประเทศไทยและหลายเมืองท่องเที่ยวหลักของภาคเหนือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของนิตยสารท่องเที่ยวชั้นนำของโลก ช่วยให้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉพาะจากเอเชียสนใจเดินทางเข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ตลาดกลุ่มประชุมสัมมนาในประเทศขยายตัวดีต่อเนื่อง ทั้งนี้ พฤติกรรมการจองห้องพักล่วงหน้ากำลังลดลงของนักท่องเที่ยว ทำให้ยังไม่สามารถคาดการณ์แนวโน้มในช่วง high season ได้ชัดเจน

- **ธุรกิจโรงแรม** : อัตราการเข้าพักยังสามารถขยายตัวดีขึ้นเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน **โรงแรมระดับ 5 ดาวและประเภทบูติกลูคักวาระดับบน** แม้จะได้รับผลกระทบจากนักท่องเที่ยวยุโรปลดลงค่อนข้างมาก แต่ตลาดนักท่องเที่ยวตะวันออกกลางและสหรัฐอเมริกายังทรงตัว ขณะที่นักท่องเที่ยวเอเชียและคนไทยเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะจีน แต่การใช้จ่ายไม่สูงเท่านักท่องเที่ยวยุโรป เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ใช้บริการด้านอื่นของโรงแรมนอกจากห้องพักและอาหารเช้า รวมถึงโปรแกรมท่องเที่ยวที่บริษัททัวร์จัดล่วงหน้า

แล้ว สำหรับตลาดประชุมสัมมนาที่ยังขยายตัวได้ต่อเนื่อง คาดว่าอัตราการเข้าพัก ไตรมาสสุดท้ายของปีจะปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจากยอดจองที่พักล่วงหน้าที่ยังมีต่อเนื่องและเต็มช่วงเทศกาลปีใหม่ สำหรับโรงแรมที่มีลูกค้าระดับกลาง อัตราการเข้าพักไตรมาส 3 ปี 2555 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนจากลูกค้ากลุ่มประชุมสัมมนา ขณะที่ไตรมาสสุดท้ายมีแนวโน้มขยายตัว จากการจัดกิจกรรมต่างๆที่สนับสนุนด้านท่องเที่ยวและกีฬาของภาครัฐและเอกชน แม้จะมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญจากภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและแรงงานขาดแคลน

- **ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายตัวเครื่องบิน** : ยอดจำหน่ายตัวเครื่องบินในประเทศและต่างประเทศยังขยายตัวดี จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเที่ยวบิน สายการบิน และความจำเป็นในการเดินทางของผู้โดยสาร อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการกังวลเกี่ยวกับราคาน้ำมันและระบบบริหารจัดการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิที่คับคั่งและแออัด ทำให้เที่ยวบินมักต้องล่าช้าทั้งขาเข้าและขาออก

- **ธุรกิจจำหน่ายและให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์** : อุปสงค์ในประเทศขยายตัวสูงจนทำให้โรงงานผลิตประสบปัญหาผลิตสินค้าไม่ทันความต้องการ ยอดจำหน่ายช่วงที่เหลือของปีคาดว่าจะยังขยายตัว ส่งผลให้ทั้งปีสามารถเติบโตได้ตามเป้าหมาย ขณะที่ ธุรกิจให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อ คาดว่าทั้งปีขยายตัวต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 10 ผลจากสินค้าไม่เพียงพอกับความต้องการ และภาวะการแข่งขันสูงจาก Dealer รถจักรยานยนต์ที่เน้นทำธุรกิจให้สินเชื่อเช่าซื้อเอง

ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

อสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างในภาคเหนือมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง ทั้งสิ่งปลูกสร้างเพื่อที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ และ Condominium ในเขตเมือง ตามความต้องการของคนในพื้นที่และต่างพื้นที่ โดยมีปัจจัยหนุนจากการประกาศใช้กฎหมายผังเมืองและการประเมินราคาที่ดินเพื่อเรียกเก็บภาษีฉบับใหม่ การย้ายที่อยู่อาศัยหรือการซื้อบ้านหลังที่ 2 ของผู้ประสบปัญหาอุทกภัย รูปแบบการใช้ชีวิตของคนในเมือง ต้นทุนค่าที่ดินและการก่อสร้างสูงขึ้นมาก อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งการผ่อนคลายเงื่อนไขและการแข่งขันให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ทั้งแนวราบและแนวดิ่งเพิ่มขึ้นมาก สร้างความกังวลต่อการเกิดปัญหา Over supply ในระยะต่อไป โดยมีสัญญาณจากอาคารพาณิชย์ที่สร้างขึ้นหลายแห่งยังขายไม่หมด โครงการบ้านจัดสรรบางแห่งปิดโครงการได้ช้าลง ราคาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ปรับสูงขึ้นมาก และการแข่งขันที่เริ่มเข้มข้นขึ้น

- **ธุรกิจบ้านจัดสรร/อาคารพาณิชย์/คอนโดมิเนียม** : ยอดจำหน่ายขยายตัวต่อเนื่องในโครงการเกือบทุกระดับราคา จากความต้องการที่อยู่อาศัยและปัจจัยเกื้อหนุนเชิงบวก โดยเฉพาะโครงการที่มีความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้ง ลูกค้ากลุ่มข้าราชการและผู้มีรายได้ประจำ กลุ่มลูกค้าจากภาคกลางที่ประสบปัญหาอุทกภัยและต้องการย้ายถิ่นฐานมาพำนักในหลายจังหวัดภาคเหนือ รวมถึงกลุ่มลูกค้าที่มีเป้าหมายเพื่อการลงทุนและคาดหวังผลตอบแทนที่เชื่อว่าน่าจะสูงในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อาจประสบภาวะอึมครึมและ over supply ในระยะต่อไป สะท้อนจากจำนวนโครงการที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและบางแห่งเริ่มมีสัญญาณชะลอตัว รวมถึงต้นทุนที่ดินเริ่มปรับสูงขึ้นมาก ในขณะที่ภาคเหนือตอนล่างแนวโน้มในอีก 1-2 ปีข้างหน้าคาดว่า ยังขยายตัวตามการเติบโตของตลาดและกำลังซื้อที่ขยายตัวดีและต่อเนื่องในภาคเกษตรกรรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเกษตร และพฤติกรรมย้ายถิ่นฐานจากผลกระทบน้ำท่วมครั้งใหญ่

- **ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง/รับเหมาก่อสร้าง/รับออกแบบบ้าน** : ภาวะธุรกิจอยู่ในเกณฑ์ดี และมีแนวโน้มขยายตัว อานิสงส์จากโครงการก่อสร้างขนาดต่างๆของทั้งภาครัฐและเอกชนที่จะเกิดขึ้นต่อเนื่องในภาคเหนือ โดยเฉพาะงานโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ และโครงการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร อาคารชุด อาคารพาณิชย์ และ Community mall ของภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ธุรกิจยังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานฝีมือ ต้นทุนการก่อสร้างโดยรวมสูงขึ้น และการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทั้งจากผู้ประกอบการในท้องถิ่นเองและจากส่วนกลางที่ขยายขอบข่ายธุรกิจลงมาระดับภูมิภาคมากขึ้น ทำให้ต้องปรับตัวโดยใช้กลยุทธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า (CRM: Customer Relationship Management) และนำแนวทางและวิธีการของสถาบันการเงินมาช่วยในการพิจารณาให้เครดิตและติดตามสินเชื่อลูกค้าให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาคการลงทุน

หลายธุรกิจที่สำรวจมีแผนขยายการลงทุน เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ทั้งเพิ่มประสิทธิภาพ ขยายกำลังการผลิต ลดต้นทุนดำเนินงาน และขยายโอกาสทางธุรกิจ โดย **อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมผลิตเครื่องประดับ** มีการลงทุนซื้อเครื่องจักรและก่อสร้างโรงงานเพื่อขยายกำลังการผลิต แผนการย้ายฐานการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้น **อุตสาหกรรมเซรามิค ประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร และธุรกิจผลิตและจำหน่ายของตกแต่งบ้าน** ลงทุนเครื่องจักร เพื่อทดแทนแรงงานและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดปริมาณการสูญเสีย บางรายปรับปรุงระบบฐานข้อมูลเพื่อช่วยวิเคราะห์ต้นทุนและปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีความละเอียดและชัดเจนขึ้น

อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป มีการปรับปรุง/เพิ่มสายการผลิต ทดลองปลูกพืชในโรงเรือนปิดเพื่อพัฒนาสายพันธุ์ ขยายคลังจัดเก็บสินค้า และปรับเปลี่ยนมาใช้พลังงานชีวมวล เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต **ธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูป** บางรายที่มีศักยภาพด้านการลงทุน ตัดสินใจปรับปรุงกระบวนการผลิต/โรงงานให้ครบวงจรยิ่งขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิตโดยรวมและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เช่น โรงย้อมสีผ้าและโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าใช้เองบางส่วน บางรายขยายกำลังการผลิตไปกัมพูชาซึ่งค่าแรงถูกกว่า และได้ประโยชน์ด้านภาษีเมื่อส่งออกไปอเมริกาและยุโรป ขณะที่โรงงานเดิมยังดำเนินการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศโดยไม่มี การปรับลดแรงงานและไม่มีการลงทุนเพิ่มเติม **ธุรกิจห้างสรรพสินค้า** มีแผนขยายสาขาเพิ่มเติมในต่างจังหวัด

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ใน จ.เชียงใหม่ มีแผนการลงทุนในโครงการต่างๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมู่บ้านจัดสรร อาคารชุด และ Community mall หลังจากโครงการที่ดำเนินอยู่ได้รับผลตอบแทนและบรรลุเป้าหมายเร็วเกินคาด อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการหลายรายมีความเห็นว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อาจประสบภาวะอิมิตัวและ over supply ในระยะต่อไป จากการเก็งกำไรที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาying สูงขึ้น จนอาจเป็นปัญหาฟองสบู่ ซึ่งผู้ประกอบการควรต้องศึกษาและวิเคราะห์โครงการอย่างละเอียดและรอบคอบอีกครั้งก่อนลงมือดำเนินการ **ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง** เห็นโอกาสด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ในภาคเหนือตอนล่าง บางรายได้ลงทุนสร้างคอนโดมิเนียมเพื่อรองรับการเติบโตของเมืองที่เป็นศูนย์กลาง

ด้านการศึกษา และได้รับการตอบรับดี ในขณะที่ผู้ประกอบการบางรายในภาคเหนือตอนบน ประสบภาวะการแข่งขันสูงทั้งจากนักลงทุนท้องถิ่นและส่วนกลาง หันไปลงทุนทำธุรกิจโครงการบ้านจัดสรรระดับบนและค้ำวัสดุก่อสร้างในจังหวัดหลัก เช่น เชียงใหม่ ซึ่งเชื่อว่ายังมีโอกาสทางการค้าที่สูงอยู่ **ธุรกิจผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม** ได้อานิสงค์จากการเปิดการค้าเสรีมากขึ้นของพม่า ปีหน้ามีแผนลงทุนผลิตน้ำผลไม้เพื่อส่งออกและให้บริการเช่าห้องเย็นเพื่อแช่ปลาและผลไม้ที่นำเข้ามาจากพม่า

ธุรกิจผลิตแป้งมันสำปะหลัง ปีหน้ามีแผนซื้อเครื่องอัดกากมันสำปะหลังเพื่อไล่ความชื้นผลิตภัณฑ์ที่ได้สามารถนำไปเป็นอาหารสัตว์ เชื้อเพลิง และพลาสติกย่อยสลายได้ และในอนาคตมีแผนนำก๊าซชีวภาพไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าเพื่อขายให้ กฟผ. **ธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปประเภทใหม่พรหม** ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตด้วยการลงทุนซื้อเครื่องจักรที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์และปรับปรุงโรงงานเพื่อให้ผ่านมาตรฐาน BSCI ทั้งนี้มีความเห็นว่าภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนสินเชื่อด้านเงินทุนหมุนเวียน รวมทั้งให้สถาบันการเงินผ่อนผันหรือยืดเวลาในการชำระเงินกู้ เพื่อให้ธุรกิจในประเทศที่ยังมีศักยภาพสามารถปรับตัวด้านธุรกิจและการแข่งขัน เนื่องจากการย้ายไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านต้องใช้เงินลงทุนสูง **ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถยนต์** มีแผนขยายสาขาเพื่อสร้างฐานลูกค้าใหม่ในอำเภอรอบนอกที่ยังไม่มีสาขา **ธุรกิจโรงแรมที่เน้นลูกค้าระดับกลางในเขตภาคเหนือตอนล่าง** มีแผนลงทุนสร้างโรงแรมเพิ่มอีก 1 แห่ง เพื่อรองรับตลาดประชุมสัมมนา

ต้นทุนและการปรับราคาขาย

ธุรกิจที่สำรวจทุกรายมีต้นทุนเพิ่มขึ้น เบื้องต้นธุรกิจพยายามปรับปรุงประสิทธิภาพและลดส่วนสูญเสียในการผลิตให้มากที่สุด แต่รายที่ไม่สามารถปรับตัวได้เริ่มลดกำลังการผลิต หยุดกิจการ และ/หรือหาช่องทางย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าแรงต่ำและได้เปรียบด้านการแข่งขันมากกว่าไทย ด้านการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาขายขึ้นกับความสามารถและเงื่อนไขที่แตกต่างกันของธุรกิจ ดังนี้

1) **ธุรกิจที่สามารถปรับราคาขายได้จากต้นทุนที่เพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก** ได้แก่ **อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนในกล่องถ้วยรูป** จากการเจรจาขอปรับราคากับบริษัทแม่ **อุตสาหกรรมเซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร** ที่สินค้ามีคุณภาพและมาตรฐานสูงตามการผลิต “Supreme Fine Ceramic” รวมทั้งมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง **หัตถอุตสาหกรรม ประเภทตุ๊กตาทราย** จากความได้เปรียบด้านคุณภาพสินค้าและความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า **ธุรกิจบ้านจัดสรรและอาคารชุด** **ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายและ/หรือให้บริการเช่าซื้อรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้ากลุ่มสินค้า IT และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ประเภทผักและผลไม้แปรรูป /ข้าวโพดหวานและข้าวโพดฝักอ่อน** สามารถปรับราคาขายได้ตามต้นทุนที่เพิ่มขึ้น จากความต้องการของลูกค้าที่มีอยู่ต่อเนื่องและสินค้าไม่พอจำหน่าย รวมถึงการออกแบบสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการได้ดี และ**ธุรกิจโรงแรมระดับบน** ที่มีลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ

2) **ธุรกิจที่สามารถปรับราคาขายได้บางส่วน แต่ไม่เท่ากับต้นทุนรวมที่เพิ่มขึ้น** ได้แก่ **อุตสาหกรรมเซรามิกและสิ่งทอ ประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูป** ได้รับผลกระทบจากราคาพลังงาน ค่าแรงงานค่าวัตถุดิบที่ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 20-30 ขณะที่ปรับราคาขายได้ประมาณ

ร้อยละ 3-7 รวมทั้งมีการทำสัญญาล่วงหน้าเป็นรายปี อย่างไรก็ตาม กิจกรรมปรับตัวและลดต้นทุนการผลิต โดยธุรกิจสิ่งทอหันไปสั่งซื้อวัตถุดิบบางชนิดจากจีนและอินเดีย และ/หรือลงทุนสร้างโรงงานย้อมผ้าและโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว ธุรกิจผลิตและจำหน่ายของตกแต่งบ้าน และธุรกิจรับออกแบบบ้านและรับเหมาก่อสร้าง ปรับราคาได้เพียงเล็กน้อยจากภาวะการแข่งขันสูง ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ปรับราคาสินค้าได้เพียงบางรายการที่มีอัตราการหมุนเวียนสูงเท่านั้น ธุรกิจโรงแรมลูกค้าระดับกลางขึ้นไป สามารถปรับราคาห้องพักได้บ้างแต่ไม่มากนัก

3) ธุรกิจที่ไม่สามารถปรับราคาขายได้ ได้แก่ อุตสาหกรรมเซรามิค ซึ่งรับจ้างผลิตให้กับสินค้า brand name เนื่องจากการทำสัญญาล่วงหน้า ผู้ประกอบการปรับตัวโดยซื้อเครื่องจักรใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิตและทดแทนแรงงานคน อุตสาหกรรมผลิตและส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ประเภทพื้นฐาน จากภาวะการแข่งขันในต่างประเทศค่อนข้างสูง อีกทั้งชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีราคาตกลงตามลักษณะผลิตภัณฑ์ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อุตสาหกรรมผลิตและส่งออกของเล่นจากไม้ มีต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-40 สินค้าแบบเดิมปรับราคาขายไม่ได้ มีเพียงสินค้าใหม่บางชนิดที่ปรับราคาได้เพียงบางส่วน อุตสาหกรรมเซรามิคประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารและของตกแต่ง ของที่ระลึกเครื่องเคลือบศิลปะและหัตถอุตสาหกรรม มีต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแก๊ส LPG และค่าจ้างแรงงานที่ปรับสูงขึ้น แต่ผู้ซื้อมีอำนาจต่อรองสูงทำให้เกรงจะขอปรับราคาทำไม่ได้ยาก ผู้ประกอบการยอมรับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นไว้เองและกำไรน้อยลง ธุรกิจผลิตและส่งออกเครื่องประดับ ประสบปัญหาเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอยู่ในภาวะชะลอตัวและการแข่งขันสูง อุตสาหกรรมสิ่งทอประเภทไหมพรม เนื่องจากลูกค้าต้องการลดต้นทุนด้วยเช่นกัน รวมทั้งยังต้องการรักษาสถานลูกค้าเอาไว้ อุตสาหกรรมหนักประเภทโรงถลุงสังกะสี จากแรงกดดันวิกฤตยุโรปและการปรับราคาต้องอิงกับตลาดโลก

แรงงาน

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การปรับค่าแรงขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาท ควรปรับแบบค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากผู้ประกอบการขนาดเล็กและกลางได้รับผลกระทบมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่จึงต้องใช้เวลาในการปรับตัว และหากปรับค่าแรงโดยแรงงานด้อยคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ยิ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุน นอกจากนี้ตลาดแรงงานยังอยู่ในภาวะตึงตัวโดยเฉพาะแรงงานฝีมือ ส่งผลให้อุตสาหกรรมบางประเภทขยายตัวต่ำกว่าเป้าหมาย โดยภาคก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และสิ่งทอได้รับผลกระทบมากที่สุด ส่วนภาคบริการยังขาดแรงงานที่มีทักษะในการให้บริการและสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ ผู้ประกอบการบางส่วนได้เลือกจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อชดเชยการขาดแคลนแรงงาน และบางรายลงทุนซื้อเครื่องจักรทดแทนแรงงานคนหรือจ้างเหมาช่วง อย่างไรก็ตาม การปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำในต้นปี 2556 อาจเป็นปัจจัยให้แรงงานบางส่วนย้ายกลับพื้นที่/ท้องถิ่น หลังจากมีการเคลื่อนย้ายไปทำงานยังภาคกลางด้วยแรงจูงใจจากระดับค่าแรงที่สูงกว่า

ส่วนเศรษฐกิจภาค

สำนักงานภาคเหนือ

ตุลาคม 2555

ข้อมูลเพิ่มเติม: โทร. 0-5393-1165, 1087